OIKEUSMINISTERIÖ

VASTINE

Lainvalmisteluosasto
lainsäädäntöneuvos Marietta Keravuori-Rusanen
erityisasiantuntija Heini Färkkilä

28.1.2019

Eduskunnan hallintovaliokunnalle

HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE LAEIKSI HALLINTOLAIN MUUTTAMISESTA, JULKISISTA KUULUTUKSISTA ANNETUN LAIN KUMOAMISESTA JA MAAKAAREN 12 LUVUN 3 §:N MUUTTAMISESTA (HE 239/2018 vp)

Hallintovaliokunta on pyytänyt oikeusministeriöltä kirjallista vastinetta sille otsikkoasiassa toimitetuista lausunnoista.

Yleisiä huomioita sääntelyn tarpeellisuudesta ja tarkoituksenmukaisuudesta

Tietoliikenneyhteyksien rajallinen saatavuus

Eduskunnan oikeusasiamiehen mukaan tiedottaminen pelkästään tai lähes pelkästään yleisessä tietoverkossa ei aina ole perustuslain kannalta riittävää niiden henkilöiden vaikutusmahdollisuuksien turvaamiseksi, joilla ei ole käytössään tietokonetta tai internetyhteyttä, kuten usein esimerkiksi vanhusväestöllä, taikka joiden mahdollisuudet käyttää niitä ovat esimerkiksi terveydentilan tai vammaisuuden johdosta rajoittuneet.

Oikeusministeriö pitää aiheellisena todeta, että ehdotettu sääntely mahdollistaisi tarpeen vaatiessa myös viranomaisen verkkosivuilla julkaisemista täydentävien tiedottamistapojen käytön. Yksityiskohtaisissa perusteluissa tällaisina on mainittu esimerkiksi tilanteet, joissa tiedoksiannon vastaanottajalla ei arvioida olevan edellytyksiä tutustua asiaan verkkosivuilla tai viranomaisen toimialueella ei ole kattavaa verkkoyhteyttä. Ehdotettujen säännösten mahdollistamaa harkintavaltaa käytettäessä olisi perustelujen mukaan kiinnitettävä erityistä huomiota vastaanottajien oikeusasemaan ja tiedonsaannin tarpeeseen. Oikeusministeriö pitää tärkeänä korostaa sitä seikkaa, että edellä tarkoitettua harkintavaltaa käytetään huomioiden kulloinenkin yhteiskuntakehitys. Tämän vuoksi tarve täydentävien tiedoksian-

Käyntiosoite	Postiosoite	Puhelin	Faksi	Sähköpostiosoite
Eteläesplanadi 10 HELSINKI	PL 25 00023 VALTIONEUVOSTO	02951 6001	09 1606 7730	oikeusministerio@om.fi

totapojen käyttämiselle voi olla suurempi sääntelyn voimaantulon alkuvaiheessa ennen julkisen hallinnon laajempaa digitalisaatiokehitystä. Tätä seikkaa saattaisi olla perusteltua korostaa myös valiokunnan mietinnössä. Tässä yhteydessä voidaan mainita, että Tilastokeskuksen vuoden 2018 tilastojen mukaan 89 prosenttia 16–89-vuotiaista suomalaisista käyttää internetiä ja 76 prosenttia monta kertaa päivässä. Käyttäjien osuus kasvoi vuonna 2018 vanhimmissa ikäryhmissä. Tutkimuksen mukaan alle 55-vuotiaista internetiä oli viimeisen kolmen kuukauden aikana käyttänyt yli 98 prosenttia.[1]

Viranomaisella olisi mahdollisuus pitää toimitiloissaan myös sähköisiä ilmoitustauluja tai yleiseen käyttöön tarkoitettuja asiointipäätteitä. Yleisölle tarkoitettuja asiointipäätteitä on enenevässä määrin saatavilla myös esimerkiksi yhteispalvelupalvelupisteissä ja yleisissä kirjastoissa. Asiakkaalla on myös mahdollisuus tiedustella oma-aloitteisesti viranomaiselta yleistiedoksiannon tai julkisen kuulutuksen kohteena kulloinkin olevia asioita ja pyytää niihin liittyviä asiakirjoja nähtäväkseen.

Nykytilaan nähden (kuuluttaminen viranomaisen ilmoitustauluilla) ehdotetun sääntelyn voidaan arvioida ainakin osittain parantavan tiedon saatavuutta myös joidenkin erityisryhmien osalta. Sääntelyn suhdetta perustuslain 6 §:stä ilmenevään yhdenvertaisuusperiaatteeseen on käsitelty esityksen säätämisjärjestysjaksossa.

Virallisen lehden ensisijaisuudesta luopuminen

Eduskunnan oikeusasiamies kiinnittää huomiota siihen, että virallisessa lehdessä ilmoittamisesta luopumista on perusteltu esityksessä muun ohella sillä, ettei lehteä tosiasiallisesti seurata. Oikeusasiamiehen mukaan tästä tuskin voi olla kattavaa tietoa, ja voidaan kysyä, seurataanko yksittäisten viranomaisten verkkosivuja senkään vertaa kuin virallista lehteä.

Oikeusministeriö toteaa, että kolmesti viikossa ilmestyneen virallisen lehden painetun version levikki on ollut vanhastaan varsin rajallinen. Sitä ovat tilanneet lähinnä viranomaiset, kirjastot, tuomioistuimet ja asianajotoimistot. Maksullisten irtonumeroiden myynti on ollut suhteellisen vähäistä.

Oikeusministeriölle asian valmisteluvaiheessa antamassaan lausunnossa (EOAK/1067/2018; 7.3.2018) myös eduskunnan oikeusasiamies on todennut olevan ”epäilemättä totta, ettei suuri yleisö lue virallista lehteä ja harva edes tietää sen olemassaolosta”. Tässä yhteydessä on myös syytä mainita,

[1] : Suomen virallinen tilasto (SVT): Väestön tieto- ja viestintätekniikan käyttö [verkkojulkaisu].
ISSN=2341-8699. 2018, Liitetaulukko 9. Internetin käyttö ja käytön useus 2018, %-osuus väestöstä. Helsinki: Tilastokeskus [viitattu: 24.1.2019]. Saantitapa: http://www.stat.fi/til/sutivi/2018/sutivi_2018_2018-12-04_tau_009_fi.html

että luopumista virallisessa lehdessä kuuluttamisesta konkurssi- ja yrityssaneerausasioissa perusteltiin nimenomaisesti sillä, etteivät yksityishenkilöt yleensä seuraa virallista lehteä (HE 12/2017 vp). Virallisen lehden käytöstä on vastaavista syistä luovuttu myös etu- ja sukunimilaissa (946/2017).

Virallisen lehden painettu versio on ollut vuodesta 2011 maksutta saatavilla myös pdf-muotoisena sähköisenä verkkojulkaisuna virallisen lehden verkkosivustolla. Virallisen lehden painettu versio on lakannut ilmestymästä 31.12.2018 ja vuoden 2019 alusta lehti julkaistaan ainoastaan sähköisesti pdf-muodossa kaksi kertaa viikossa. Muutoksella ei ole ollut sinänsä vaikutusta esityksen perusteluissa mainittuihin ilmoituskuluihin.

Virallisen lehden julkaisijana toimii valtioneuvoston kanslia. Virallisen lehden kustantajana toimii sopimusperusteisesti Nordic Morning Group -konserniin kuuluva Edita Publishing Oy. Nordic Morning Group Oyj on välillisesti valtion omistama yhtiö. Sekä valmistelun pohjaksi laadittu arviomuistio että esitysluonnos ovat olleet lausunnolla myös valtioneuvoston kanslissa. Valtioneuvoston kanslia ei ole antanut asiasta lausuntoaan. Tieto virallisen lehden muuttumisesta pelkästään sähköiseksi verkkojulkaisuksi ja sen julkaisemistiheyden harventumisesta ei ole esityksen valmistelun kuluessa välittynyt valmistelijoiden tietoon.

Sähköisen verkkojulkaisun saatavuudesta huolimatta virallisen lehden seuraamista on pidetty käytännössä hankalana ja aikaa vievänä (ks. esim. LaVM 6/2017 vp). Virallisen lehden käytettävyyttä hankaloittaa myös se, että tieto on haettavissa vain lehtikohtaisesti. Verkkojulkaisu ei sovi ensisijaiseksi julkaisutavaksi myöskään julkisiin kuulutuksiin, joissa julkaistaan kuulutusten ohella kuulutettavat asiakirjat.

Viranomaisten verkkosivujen ja niillä olevien avointen tietoaineistojen käytöstä ei ole mahdollista esittää kattavaa seurantatietoa. Oikeusministeriö pitää kuitenkin selvänä, että viranomaisten verkkosivujen seuraaminen on hallinnon asiakkaiden kannalta helpompaa ja nopeampaa kuin esimerkiksi viranomaisten fyysisten ilmoitustaulujen seuraaminen. Viranomaisen verkkosivuilla ilmoittamisesta ja tiedottamisesta onkin muodostunut nykyaikaisessa hallinnossa yleinen tiedonvälitystapa.

On toisaalta ajateltavissa, että käytettäessä yleistiedoksiantoa hallintolain mukaisena viimesijaisena tiedoksiantokeinona (ei voida antaa muulla tavalla tiedoksi), tiedoksiannon kohteena olevat henkilöt tuskin aktiivisesti seuraavat kumpaakaan oikeusasiamiehen lausunnossa esille otettua tiedonvälityskanavaa, virallista lehteä tai viranomaisen verkkosivuja. Sen sijaan erityisesti niissä tilanteissa, joissa yleistiedoksiantoa käytetään laaja-vaikutteisissa asioissa, voidaan otaksua, että tiedoksiannon kohteet ovat usein saattaneet saada jo ennakolta tietoa asiasta erilaisista kanavista ja

ohjautuvat hakemaan lisätietoa toimivaltaisen viranomaisen verkkosivuilta. Sama koskee julkisia kuulutuksia koskevia asioita, joissa on vanhastaan ollut lähtökohtana, että toimivaltainen viranomainen julkaisee kuulutuksen.

Esityksen valmistelussa tavoitteena on ollut, että menettely tiedoksiannossa viranomaisen verkkosivuilla olisi mahdollisimman yhdenmukainen kuntalain ja ehdotetun maakuntalain vastaavien säännösten kanssa, jotka niin ikään tukeutuvat yleisen tietoverkon käyttöön. Erityislainsäädännöstä johtuu lisäksi velvoitteita antaa asioita tiedoksi sekä kuntalain että hallintolain nojalla, mikä puoltaa menettelyjen yhdenmukaisuutta. Esimerkiksi ympäristöministeriö on korostanut tämän seikan tärkeyttä.

Yleistiedoksiannon kohteena olevien ilmoitusten ja kuulutusten keskittämisen tarve

Eduskunnan oikeusasiamiehen mielestä hallituksen esityksen mukainen julkisten kuulutusten ja yleistiedoksiantojen toteuttamistapa ei ole perusoikeusnäkökulmasta onnistunut. Hyvän hallinnon kannalta olisi parempi vaihtoehto, jos kaikki viranomaiset julkaisisivat hallituksen esityksessä tarkoitetut ilmoituksensa ja kuulutuksensa keskitetysti yhdessä paikassa. Oikeusasiamiehen mukaan virallisen lehden roolia maksuttomana tietokantapalveluna voitaisiin tässä tarkoituksessa kehittää ja kaikki ilmoitukset sekä kuulutukset olisi perustellumpaa keskittää maksuttomaan tietokantapalveluun (esim. www.virallinenlehti.fi), jonka kapasiteettiin, tekniseen toimivuuteen, selkeyteen ja hakuominaisuuksiin kiinnitettäisiin erityistä huomiota.

Oikeusministeriö: Esityksen valmistelussa on pidetty perusoikeusnäkökulmasta tärkeänä, että erityisesti yksityisyyden suoja ja henkilötietojen käsittelyä koskevat vaatimukset tulevat asianmukaisesti huomioiduksi yleistiedoksiannon ja julkisen kuulutuksen ensisijaiseksi julkaisutavaksi tarkoitetussa tietoverkkopohjaisessa menettelyssä. Tiedoksiannon toimittamiseen liittyvien vastuukysymysten kannalta on lisäksi perusteltua, että tietojen julkaisemisesta yleisessä tietoverkossa ja muista tiedoksiantojen toimittamiseen liittyvistä toimenpiteistä vastaa lähtökohtaisesti toimivaltainen viranomainen.

Kuten esityksessä todetaan, ehdotettu sääntely ei estäisi julkaisemasta tietoa asiakirjan nähtäville asettamista koskevasta ilmoituksesta tai julkisesta kuulutuksesta viranomaisen verkkosivujen ohella keskitetysti viranomaisten yhteisessä verkkopalvelussa. Ehdotettu sääntely ei asettaisi sinänsä esteitä myöskään yleiseen käyttöön tarkoitetun viranomaisten yhteisen asiointipalvelun tai muun julkisen hallinnon tietoteknisen palveluarkkitehtuurin edelleen kehittämiselle. Sanotunlaista tietokantapalvelua ei ole oikeusministeriön mielestä kuitenkaan perusteltua lähteä kehittämään virallisen lehden pohjalta, joka on tarkoitettu yksinomaan lakisääteisen ilmoitusvelvoitteiden ja vastaavien täyttämiseen. Sen sijaan lausuntokierroksella nousi

esille tarve kehittää viranomaislähtöistä keskitettyä julkisen hallinnon verkkopalvelua, kuten suomi.fi-palvelua, jota voitaisiin vastaisuudessa mahdollisesti hyödyntää myös ehdotettujen tiedoksiantotapojen käytössä (esim. linkki viranomaisen verkkosivuille, jossa kuulutus asiakirjoineen julkaistaan). Ehdotettu sääntely edistäisi julkisen hallinnon digitalisaatiota eikä sinänsä asettaisi estettä edellä tarkoitetun tietoteknisen palveluarkkitehtuurin jatkokehittämiselle. Tältä osin kyse on kuitenkin lähinnä sääntelyn toimeenpanoon liittyvistä seikoista, joihin liittyviä ratkaisuja on arvioitava yleisemmin osana julkisen hallinnon kehittämistä.

Säännöskohtaisia kommentteja

Käsitteiden määrittelyn tarve

Eduskunnan oikeusasiamies kiinnittää huomiota ”yleisen tietoverkon” ja ”viranomaisen verkkosivuston” käsitteisiin, joita ei ole kumpaakaan määritelty ehdotetussa lakitekstissä tai sen perusteluissa. Mainitut käsitteet tulisi oikeusasiamiehen mielestä tulkintaongelmien välttämiseksi määritellä laissa tai vähintäänkin sen perusteluissa.

Oikeusasiamies kiinnittää lisäksi huomiota siihen, että esityksessä ehdotettu kuulutusten ja ilmoitusten julkaiseminen yleisessä tietoverkossa näyttää linkittyvän suoraan saavutettavuusdirektiivin aihealueeseen ja käsitteistöön. Näin ollen ainakin käsitteistön osalta molemmat vireillä olevat lainsäädäntöhankkeet (HE 60/2018 vp ja HE 239/2018 vp) olisi perusteltua saattaa yhtäpitäviksi myöhempien tulkintaongelmien välttämiseksi.

Oikeusministeriön näkemyksen mukaan käsitettä ”yleinen tietoverkko” voidaan pitää vakiintuneena sekä yleisessä kielenkäytössä että lainsäädännössä. Yleisen tietoverkon käsitteeseen viitataan useissa laeissa ilman, että sitä olisi nimenomaisesti määritelty. Tällaisina voidaan mainita esimerkiksi seuraavat:

- *Laki Suomen säädöskokoelmasta* (188/2000); 9 § (säädöskokoelman ja sopimussarjan julkaiseminen)

- *Kuntalaki* (410/2015); 29 § (viestintä), 84 § (sidonnaisuuksien ilmoittaminen), 94 § (valtuuston kokouksesta tiedottaminen), 108 § (kunnan ilmoitusten julkaiseminen), 109 § (kunnan järjestämistä palveluista tiedottaminen), 140 § (päätöksen tiedoksianto), 142 § (jatkovalitus)

- *Laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta* (621/1999): 20 § (yleisön tiedonsaannin kannalta keskeisten asiakirjojen saatavillapito), 34 § (kopion ja tulosteen antamisesta perittävistä maksuista ilmoittaminen)

- *Valtion virkamieslaki* (750/1994); 8 d (sidonnaisuusilmoitusten ja sivutoimilupien julkaiseminen)

- *Veronkantolaki* (11/2018); 75 § (verohallinnon asiakirjojen sähköinen tiedoksianto)

- *Tulotietolaki* (53/2018); 16 § (mm. tulorekisteritietojen saatavillapito)

- *Laki verotustietojen julkisuudesta ja salassapidosta* (1346/1999); 17 § (tietojen antaminen ennakonpidätyksen toimittamista varten)

- *Laki julkisesta haasteesta* (729/2003): 10 § (tietojen hankkiminen kuulutusrekisteristä)

- *Laki henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa* (761/2003): 19 a (tietojen luovuttaminen yleisölle)

- *Konkurssilaki* (120/2004): 22 § (tietojen saatavuus konkurssiasioiden rekisteristä)

- *Laki vaalirahoituksesta* (2009/273); 12 § (eduskuntavaaleja ja kuntavaaleja koskevien tietojen saatavilla pitäminen)

- *Laki eduskuntaryhmistä* (979/2012); 8 § (eduskuntaryhmiä koskevan rekisterin saatavillapito)

Oikeusministeriön tiedossa ei ole, että yleisen tietoverkon käsitteeseen viittaamisesta olisi aiheutunut asianomaisten lakien soveltamisessa erityisiä tulkintaongelmia.

Lainsäädännössä on toisinaan käytetty yleisen tietoverkon kanssa jokseenkin synonyymisesti myös käsitteitä ”tietoverkko” tai ”internet”. Huomionarvoista tältä osin on, että yhteistä ip-protokollaa käyttävä internet-verkko koostuu useista tietoverkoista, jotka eivät ole kaikilta osin avoimia. Esityksen valmistelussa on päädytty käyttämään yleisen tietoverkon käsitettä paitsi sen vakiintuneisuuden vuoksi myös siksi, että se implikoi itsessään vaatimusta tietoverkon avoimuudesta. Eduskunnan käsiteltävänä olevaan digitaalisten palvelujen tarjoamista koskevaan lakiin on ehdotettu otettavaksi säännökset siitä, milloin viranomainen voi vaatia palvelunkäyttäjän sähköistä tunnistamista (HE 60/2017 vp: 6 §).

Oikeusministeriö pitää lisäksi aiheellisena todeta, ettei lakiehdotuksessa käytetä käsitettä ”viranomaisen verkkosivusto”, vaan ”viranomaisen verkkosivu”. Myös viimeksi mainittua käsitettä voidaan pitää lainsäädännössä

varsin vakiintuneena. Esimerkkinä siihen viittaamisesta ilman asianomaisen käsitteen tarkempaa määrittelyä voidaan mainita seuraavat säädökset:

- Laki sähköisen viestinnän palveluista (2014/91; 312, 313 § (asiakirjojen ja ilmoitusten tiedoksianto)

- Etu- ja sukunimilaki (946/2017): 29 § (haetusta uudissukunimestä tiedottaminen)

- Asevelvollisuuslaki (1438/2007); 15 § (kutsuntakuulutuksen nähtävillä pitäminen)

- Laki vakuutusten tarjoamisesta (234/2018); 62 § (vakuutusmeklarikokeesta ilmoittaminen)

Termillä ”yleisessä tietoverkossa viranomaisen verkkosivuilla” on pyritty ilmaisemaan mahdollisimman yksiselitteisesti, että sääntelyn kohteena olevan julkaisemisen tulee tapahtua nimenomaan viranomaisen omilla verkkosivuilla, johon jokaisella on vapaa pääsy. Lakiehdotuksessa käytetyllä terminologialla on myös viranomaisen vastuun kannalta erityistä merkitystä esimerkiksi lakiehdotuksen 62 b §:ssä, jossa edellytetään tietojen poistamista juuri viranomaisen verkkosivuilta. Valmistelussa on otettu tältä osin huomioon, että viranomaisen verkkosivuilla julkaistuja tietoja on mahdollista kopioida muualle yleiseen tietoverkkoon.

Digitaalisia palveluja koskevassa lakiehdotuksessa käytetään käsitettä verkkosivusto, jolla tarkoitetaan määritelmäsäännöksen mukaan verkkotunnuksella yksilöitäviä digitaalisia tietosisältöjä, tiedostoja, kuvia, lomakkeita ja muita toisinnettavissa olevia tietosisältöjä, jotka ovat käytettävissä tietoverkossa erilaisilla päätelaitteilla ja niissä olevilla ohjelmistoilla. Esityksen perustelujen mukaan verkkosivusto koostuu erilaisista sisällöistä, joita eri verkkosivuilla on. Yksinkertaistaen kysymys on siitä, että verkkosivusto muodostaa kyseisellä verkkotunnuksella yksilöityjen verkkosivujen kokonaisuuden.

Hallintolakiin ehdotetussa sääntelyssä on tietoisesti käytetty käsitettä verkkosivu, koska siinä tarkoitettujen tietojen julkaiseminen tapahtuu nimenomaan verkkosivuston sisältämillä verkkosivuilla. Verkkosivuston käsitteen käyttäminen saattaisi digitaalisia palveluja koskevan lakiehdotuksen määritelmäsäännös huomioon ottaen johtaa virheelliseen tulkintaan siitä, että kutakin tiedoksiantoa varten olisi luotava oma verkkotunnuksensa. Hallintolakiin ei ole myöskään perusteltua sisällyttää vastaavanlaisia teknisiä määritelmäsäännöksiä käsitteistä, joiden sisältöä voidaan pitää vakiintuneena.

Oikeusministeriö ei katso kommenttien antavan aihetta lakiehdotuksen tarkistamiseen.

Ilmoitusten ja kuulutusten julkaisemisen jälkikäteinen todentaminen

Korkein hallinto-oikeus kiinnittää huomiota siihen, ettei hallituksen esitykseen ei sisälly säännöksiä siltä varalta, että eri ilmoittamiskanavien käytön vuoksi asianomaiselle syntyy virheellinen käsitys oikeasta tiedoksisaantiajankohdasta. Korkein hallinto-oikeus ei pidä tällaisia säännöksiä ehdottoman tarpeellisina. Oikeuskäytännössä eri ilmoituskanavista ja -tavoista johtuneita asianosaisen erehdyksiä oikeasta tiedoksisaantiajankohdasta on yleensä tulkittu asianosaisen kannalta myönteisesti.

Eduskunnan oikeusasiamiehen mukaan virallisen lehden tietokantapalvelun avulla olisi myös helppoa luoda yhtenäinen järjestelmä, josta voitaisiin jälkikäteen tarkastaa, milloin ja missä muodossa tietty ilmoitus on julkaistu.

Oikeusministeriö pitää aiheellisena todeta, että julkisuuslain 18 §:n 1 momentin 1 kohdasta johtuu viranomaiselle velvollisuus pitää luetteloa käsiteltäviksi annetuista ja otetuista sekä ratkaistuista ja käsitellyistä asioista. Tätä velvoitetta on valtion viranomaisten osalta tarkennettu asetuksella (1030/1999). Eduskunnan käsiteltävänä parhaillaan olevaan julkisen hallinnon tiedonhallintaa koskevaan lakiehdotukseen (HE 284/2018 vp) sisältyy nykyistä täsmällisemmät säännökset asiarekisterin ylläpitämisestä (25 §) ja siihen sisältyvistä tiedoista (26 §). Rekisteröitäviä tietoja ovat muun muassa viranomaisen toimenpiteet ja niissä käsitellyt asiakirjat käsittelyvaiheittain. Asiarekisteristä olisi siten mahdollista jälkikäteen todeta myös tiedoksiannon toimittamiseen liittyvät toimenpiteet.

Oikeusministeriö ei katso olevan tarvetta sääntelyn täsmentämiselle näiltä osin.

Julkinen kuulutus (62 a §)

Korkein hallinto-oikeus katsoo, että kun julkisissa kuulutuksissa noudatettava menettely lisättäisiin yleistiedoksiantoa koskevan 62 §:n jälkeen hallintolain uudeksi 62 a §:ksi, tämä voi synnyttää väärän tulkinnan siitä, että julkinen kuulutus on laissa tarkoitettu vaihtoehtoinen yleistiedoksiantotapa, joka poikkeaa hallintolain 62 §:n mukaisesta yleistiedoksiannosta lähinnä vain siinä suhteessa, että kuulutukseen sisällytetään myös kuulutettava aineisto toisin kuin yleistiedoksiannossa. Tämän vuoksi lakiehdotuksen 62 a §:n 1 momentin alkua olisi korkeimman hallinto-oikeuden mielestä tarpeen täsmentää esimerkiksi seuraavalla tavalla: ”Julkisesta kuulutuksen käyttämisestä säädetään erikseen muussa laissa. Julkinen kuulutus toimitetaan julkaisemalla kuulutus ja kuulutettava asiakirja…”.

Oikeusministeriö toteaa, että julkisen kuulutuksen käytön perustuminen muualla lainsäädännössä olevaan nimenomaiseen säännökseen, ilmenee

ehdotetusta 62 a §:n 1 momentin muotoilusta selkeästi *(”Jos muun lain mukaan* asiakirja on annettava tiedoksi…”). Säännösehdotus osoittaa myös yksiselitteisesti sen, että toimivalta julkiseen kuulutukseen johtuu aina erityislaista eikä se siten ole vaihtoehtoinen tiedoksiantotapa hallintolain muihin tiedoksiantotapoihin nähden.

Sääntelyn tarkentamiselle ei ole oikeusministeriön mielestä tarvetta.

Sääntelyn selkeydestä

Kuntaliitto on esittänyt harkittavaksi seuraavia ymmärrettävyyttä parantavia muutoksia hallintolakiin ehdotettuihin pykäliin:
62 §:n 2 momentti: ”Jos ilmoitusta ei voida tietoliikennehäiriöiden tai muun tähän rinnastettavan syyn vuoksi julkaista viranomaisen verkkosivuilla, asiakirjan nähtäville asettamisesta on ilmoitettava ~~myös~~ virallisessa lehdessä *ja lisäksi sellaisessa sanomalehdessä, josta vastaanottajan voidaan otaksua parhaiten saavan tiedon.*

62 a §:n 1 momentti: ”Jos kuulutusta ei voida tietoliikennehäiriöiden tai muun tähän rinnastettavan syyn vuoksi julkaista viranomaisen verkkosivuilla, se on julkaistava ~~lisäksi~~ virallisessa lehdessä ja *lisäksi asian vaikutusalueen sanomalehdessä tai muulla viranomaisen päättämällä tavalla.”*

Oikeusministeriö pitää lakiehdotuksia näiltä osin riittävän selkeinä. Sääntelyn tarkoitus tulee yksiselitteisesti myös lakiehdotuksen perusteluista.

Siirtymäsäännösten tarpeesta

Korkein hallinto-oikeus kiinnittää huomiota siihen, että koska julkisista kuulutuksista annettu laki kumottaisiin ilman siirtymäsäännöksiä, epäselväksi voi jäädä, mitä tapahtuu niissä asioissa, joissa kuulutuksessa tarkoitettu aika on kesken lain kumoutuessa. Epäselväksi voi myös jäädä se, vaikuttaako lain kumoaminen jollain tapaa jo toimitettuihin julkisiin kuulutuksiin tai onko koko instituutio poistettu. Korkein hallinto-oikeus esittää tämän vuoksi harkittavaksi, että julkisista kuulutuksista annetun lain kumoamista koskevaan lakiin sisällytettäisiin tarpeelliset informatiiviset siirtymäsäännökset.

Oikeusministeriö toteaa, että kuulutussäännösten soveltamisen kannalta merkityksellistä on tiedoksiannon toimittamisen ajankohta. Ehdotetulla sääntelyllä ei olisi vaikutusta niihin tiedoksiantoihin, jotka on jo toimitettu ennen lain voimaantuloa ja siten ennen kuulutuslain kumoamista.

Korkein hallinto-oikeus on myös esitysluonnoksesta antamassaan lausunnossaan kiinnittänyt huomiota siirtymäsäännösten tarpeellisuuteen. Tämän johdosta siirtymäsäännösten tarvetta on selvitetty esityksen jatkovalmistelussa. Lisäksi niitä ministeriöitä, joiden lainsäädännössä on viitattu kuulutuslakiin tai julkisiin kuulutuksiin, on pyydetty arvioimaan oman hallinnonalansa lainsäädännön osalta tarve siirtymäsäännöksille. Oikeusministeriö

pitää sinänsä tärkeänä, että siirtymäsäännösten tarve arvioidaan osana muun lainsäädännön tarkistamista. Oikeusministeriö ei sen sijaan katso, että esityksen 2. lakiehdotusta olisi tarpeen täydentää siirtymäsäännöksillä.